

Motion till riksdagen 2016/17:3089

av **Ola Johansson och Anders Åkesson (båda C)**

Egnahemsrörelse för självbyggeri

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över gällande byggnormer och lagstiftning för att med inriktade reformer ge en ökad möjlighet till den enskilda individen att förbättra sin boendesituation genom en egen arbetsinsats, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sveriges befolkning har växt med i genomsnitt 0,7 % per år under 2000-talet och i snabbare takt på senare tid. Statistiska centralbyrån (SCB) räknar med att befolkningen under kommande år växer med ungefär 150 000 personer per år. Befolkningstillväxten beror främst på en ökad invandring. Den oroliga situationen i omvärlden har lett till att flyktingströmmarna till Europa och Sverige har ökat kraftigt. Under 2015 sökte nära 163 000 människor asyl i Sverige. Det är mer än dubbelt så många som under 2014. I skrivande stund uppges det att det på landets asylboenden finns 14 000 personer med uppehållstillstånd och möjlighet att skaffa ett eget boende. Under första halvan av 2016 har dock antalet asylsökande minskat jämfört med 2015. Två andra faktorer som påverkar befolkningstillväxten är att vi blir äldre samt att fler personer föds än avlider.

Enligt SCB kommer Sveriges invånarantal passera 10 miljoner under 2017, och under den kommande 10-årsperioden kommer invånarantalet öka med minst 1 miljon människor. Befolkningsökningen leder till att fler bostäder behöver byggas för att möta den ökande efterfrågan. Under stora delar av 1990-talet följde byggnationstakten befolkningsutvecklingen, men på 2000-talet minskade bostadsbyggandet samtidigt som befolkningen ökade i snabbare takt. Detta har orsakat ett kraftigt bostadsunderskott på den svenska bostadsmarknaden. Boverket spår att det behöver byggas 88 000 bostäder varje år de kommande åren för att komma ikapp det egentliga behovet. I Sverige kan man dela in bostadstyperna i framför allt villor och småhus, bostadsrätter och hyresrätter. Andelen som bor i villa som hushållet äger uppgår till hela 51 %. Hyresrätten är den näst vanligaste boendeformen med 28 %, och i bostadsrätt bor 18 %

av befolkningen. 3 % bor i övriga boendeformer som studentbostäder, äldreboenden m.m.

Sverige är idag i stort behov av att våga tänka djärvt för att få bukt på bostadskrisen. För att förenkla för människor att själva kunna lösa sin bostadssituation krävs att vi tänker nytt gällande såväl byggnormer som lagstiftning. Med konkreta politiska lösningar kan vi både stimulera olika branscher kopplade till byggsektorn och människors möjligheter att hitta hållbara alternativ.

ROT-avdraget

Införandet av ROT-avdraget har varit en lyckad reform för byggsektorn. Det var en välbehövlig insats för en sektor som är en av nycklarna till att kunna lösa bostadsunderskottet. ROT-avdraget har skapat både fler företag och fler jobb. Den nuvarande formen av ROT-avdrag infördes i december 2008 för att mildra den dåvarande ekonomiska krisen och för att minska incitamenten att anlita svart arbetskraft. Sedan juli 2009 har hushållen kunnat få del av avdraget redan vid köptillfället, vilket ökat hushållens betalningsförmåga. Grundläggande är ROT-avdraget ett avdrag för privatpersoner och avser renovering, ombyggnad och tillbyggnad. Från och med årsskiftet 2015–2016 sänktes avdraget från 50 % till 30 %.

Branschorganisationen Byggmateriälhandlarna har undersökt effekterna av sänkningen av ROT-avdraget. Det konstaterades i undersökningen att 2015 använde 10 % av Sveriges befolkning tjänsten. För den första delen av 2016 kan det nu konstateras att antalet registrerade köpare har minskat med hela 19 % som en direkt följd av sänkningen.

En ny egnahemsrörelse av självbyggare

Vi vill att fler personer ska ha råd att äga sitt eget boende. Detta menar vi är en viktig del för att kunna bli etablerad i samhället och också kunna få kontroll på sina boendekostnader. En intressant idé är att privatpersoner skall kunna köpa sitt nya hus som en byggsats, för att kunna montera ihop huset själv. Grundtanken är att stimulera marknaden samt möjliggöra genom byggnormer och lagstiftning för att kunna ta fram ett antal typhus som är möjliga för en normalhändig privatperson att montera själv. Man kan jämföra med liknande modeller som har kommit fram genom det så kallade Attefallshuset som har en begränsning på 25 kvm. Här är tanken att husen skall ha en yta på 60 kvm och att det skall gå att bygga till efter hand som privatekonomin tillåter. Detta kan kombineras med att kommuner tar fram tomter som är anpassade för denna hustyp där man istället för att köpa tomten betalar arrende – en så kallad tomträttsavgäld. Det skulle innebära ett relativt lågt insteg ekonomiskt för personer som är på väg in i bostadsmarknaden och som ska skaffa sig sitt första boende. Tanken är också att ROT-avdraget kan användas i denna process för att bygga det egna huset, i de fall man behöver ta in extra hantverkshjälp eller byggherrekompetens.

Samverkan mellan hustillverkare och bygghandeln

Tanken är att hustillverkarna samarbetar med byggmaterialbranschen och dess återförsäljare. Det finns också möjlighet att bygga upp nya kunskapscentra kring den

lokala bygghandeln, som knyter till sig nödvändig hantverkskunskap som kan bistå vid byggnation av denna typ av byggnader.

Byggmaterialbranschen är en etablerad del av den svenska handeln, och ca 10 % av hushållens detaljhandelskonsumtion går till denna sektor. I branschen finns 600 företag som sammanlagt sysselsätter närmare 18 000 människor. Genom denna insats skapas fler arbetstillfällen inom sektorn samtidigt som folk får möjlighet att skaffa sig ett boende till en rimlig kostnad.

Vi vill få till en sund och långsiktigt fungerande bostadsmarknad, för att komma tillrätta med det otillräckliga byggandet och bristen på bostäder. Att ge folk möjlighet att själva bygga sitt första boende tror vi är en pusselbit bland många till att få en bättre fungerande bostadsmarknad. Vi behöver hitta nya lösningar för att lösa långvariga problem som vi i dagsläget inte rår på med gällande byggnormer och lagstiftning. Vi vill främja initiativ som gynnar viktiga näringar i landet och som ger den enskilde individen större makt att kunna förändra sin situation till det bättre.

Ola Johansson (C)

Anders Åkesson (C)